

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مؤسسه آموزش عالی آزاد ماهان با افتخار تقدیم می کند

حقوق جزای عمومی

مجموعه حقوق

کتابهای کمک آموزشی ویژه آزمونهای حقوقی

حسین یوسفی

مؤسسه آموزش عالی آزاد

ماهان

www.mahan.ac.ir

- سرشناسه
- عنوان و نام پدیدآور
- مشخصات نشر
- مشخصات ظاهری
- فروست
- شابک
- وضعیت فهرست نویسی
- یادداشت
- شماره کتاب‌شناسی ملی
- یوسفی، حسین، ۱۳۶۰ -
- حقوق جزای عمومی
- تهران: مشاوران صعود ماهان، ۱۳۹۵.
- ۲۵۸ ص - ۲۹×۲۲ س.م.
- سری کتاب‌های کمک آموزشی کارشناسی ارشد
- ۸-۱۲۵-۳۸۹-۶۰۰-۹۷۸
- فیبای مختصر
- فهرست‌نویسی کامل این اثر در نشانی <http://opac.nali.ir> قابل دسترسی است
- ۴۱۵۰۲۴۱

مجموعه حقوق

حقوق جزای عمومی

- ناشر
 - مدیر مسئول
 - مدیر برنامه‌ریزی و تولید
 - به قلم
 - گرافیکست
 - صفحه‌آرا
 - طراح جلد
 - تاریخ چاپ
 - شمارگان
 - قیمت
 - شابک
 - مشاوران صعود ماهان
 - هادی سیاری - مجید سیاری
 - محسن صداقت
 - حسین یوسفی
 - حامد شاملو
 - فاطمه طاهر
 - سمیرا خانزاد
 - ۱۳۹۵
 - ۲۰۰۰ نسخه
 - ۳۰۰/۰۰۰ ریال
 - ۸-۱۲۵-۳۸۹-۶۰۰-۹۷۸
- نشانی: تهران، خیابان ولی‌عصر - بالاتر از تقاطع مطهری - جنب بانک ملی پلاک ۲۰۵۰ شماره تماس: ۸۸۱۰۰۱۱۳-۴

«ن والقلم وما یسطرون»

کلمه نزد خدا بود و خدا آن را با قلم بر ما نازل کرد.

به پاس تشکر از چنین موهبت الهی، موسسه ماهان درصدد برآمده است تا در راستای انتقال دانش و مفاهیم با کمک اساتید مجرب و مجموعه کتب آموزشی و آزمون‌های آزمایشی خود برای شما داوطلبان آزمون‌های حقوقی، گام موثری بردارد. امید است تلاش‌های خدمتگزاران شما در این موسسه پایه‌گذار گام‌های بلند فردای شما باشد.

کلّیه محصولات ماهان به‌منظور استفاده داوطلبان آماده شده‌اند. در این مجموعه سعی کرده‌ایم با بهره‌گیری از تجربه اساتید بزرگ و کتب معتبر داوطلبان را از مطالعه کتاب‌های متعدد در هر درس به‌ویژه مجموعه حقوق بی‌نیاز کنیم.

بدین‌وسیله از مجموعه اساتید، مؤلفان و همکاران محترم خانواده بزرگ ماهان که در تولید و بروزرسانی تألیفات ماهان نقش مؤثری داشته‌اند، صمیمانه تقدیر و تشکر می‌نماییم.

دانشجویان عزیز و اساتید محترم می‌توانند هرگونه انتقاد و پیشنهاد در خصوص تألیفات ماهان را از طریق سایت ماهان به آدرس mahan.ac.ir با ما در میان بگذارند. مؤسسه آموزش عالی آزاد ماهان

مقدمه مؤلف

به نام او که اگر متهم کند، همه محکومیم هدف از تألیف این کتاب ارائه مهم‌ترین نکات و مجموعه سؤالات طبقه‌بندی شده درس حقوق جزای عمومی جهت استفاده علاقمندان و داوطلبان شرکت در آزمون‌های مختلف حقوقی از جمله کارشناسی ارشد، کانون و کلا و ... البته با ویژگی‌های متفاوت از سایر کتاب‌ها در این زمینه می‌باشد.

در این رابطه خلاصه‌ای از سرفصل‌های کلی استفاده شده در این کتاب تحت عنوان درخت دانش در ابتدای مجموعه به چاپ رسیده است و سعی شده است تا حداکثر مطابقت با سرفصل‌های اعلامی شورای عالی انقلاب فرهنگی در آن رعایت شود و در ابتدای هر فصل مهم‌ترین نکات آن فصل بر اساس درخت دانش بیان گردیده است. گفتارهای ارائه شده هم بر اساس سرفصل‌های فوق‌الذکر و هم بر اساس نظم آزمون‌هایی که در سنوات قبل برگزار شده (از سال ۱۳۷۵ تا ۱۳۹۳) دسته‌بندی و تفکیک گردیده است تا داوطلبان میزان آموخته‌های خود را نسبت به آزمون‌های برگزار شده سنجیده و با کمک طبقه‌بندی موضوعی نقاط ضعف خود را از منابع مزبور یافته و برطرف نمایند. در این راستا تست‌های کنکورهای کارشناسی ارشد دانشگاه‌های سراسری و آزاد و همچنین آزمون ورودی کانون و کلا، استخدام قضات، مشاوران حقوقی و دفاتر اسناد رسمی به ترتیب سال و طبق طبقه‌بندی موضوعی درخت دانش دسته‌بندی شده و از ارائه سؤالات چهارگزینه‌ای پیشنهادی که گاهی ممکن است موجب سردرگمی داوطلبان در خصوص سبک و سیاق طرح سؤالات آزمون‌ها شود، خودداری نموده‌ایم. به این ترتیب در

طبقه‌بندی سؤالات به درستی هر سؤال ذیل موضوع خود ذکر شده است. در پاسخ‌دهی به سؤالات تلاش ما بر این بوده است که اولویت منابع را مدنظر قرار داده و با توجه به آن‌ها به سؤالات پاسخ دهیم که این مطلب در بسیاری از کتاب‌های تست رعایت نشده و مشکلاتی را برای داوطلبان به وجود آورده است.

در حوزه حقوق جزا اختلاف عقیده و تشتت آرا در بین علمای این رشته به حدی است که حقیقتاً امکان ارائه یک منبع خاص جهت مطالعه‌ی داوطلبان ناممکن می‌باشد. مؤلفان که خود این راه دشوار را تجربه نموده‌اند، پاسخ سؤالات و همچنین انتخاب نکات پراهمیت را از کلیه منابع مطرح استخراج نموده‌اند تا داوطلب با مقایسه این سؤالات دریابد که پایه اصلی مطالعه خود را در مورد هر موضوع بر روی چه منابعی قرار دهد.

امیدواریم این کتاب مورد استفاده شما داوطلب گرامی قرار گیرد و با انتقادات و پیشنهادات سازنده‌ی خود، ما را در هر چه پربارتر کردن این مجموعه کمک نمایید.

فهرست مطالب

فصل اول

منابع حقوق جزا، تحولات تاریخی اندیشه‌های حقوق جزا ۷

فصل دوم

جایگاه جرم جزایی ۱۷

فصل سوم

اصل قانونی بودن جرایم و مجازات‌ها ۲۱

فصل چهارم

عنصر مادی جرم ۴۱

فصل پنجم

عنصر معنوی جرم ۵۵

فصل ششم

علل موجه جرم ۶۳

فصل هفتم

عوامل رافع مسئولیت کیفری ۷۹

فصل هشتم

معاذیر قانونی ۹۵

فصل نهم

مسئولیت کیفری اشخاص ۹۹

فصل دهم

انواع مجازات‌ها ۱۲۱

فصل یازدهم

حکم به تعیین مجازات‌ها ۱۳۷

فصل دوازدهم

تعویق مجازات‌ها ۱۶۳

فصل سیزدهم

سقوط مجازات‌ها ۱۸۷

فصل چهاردهم

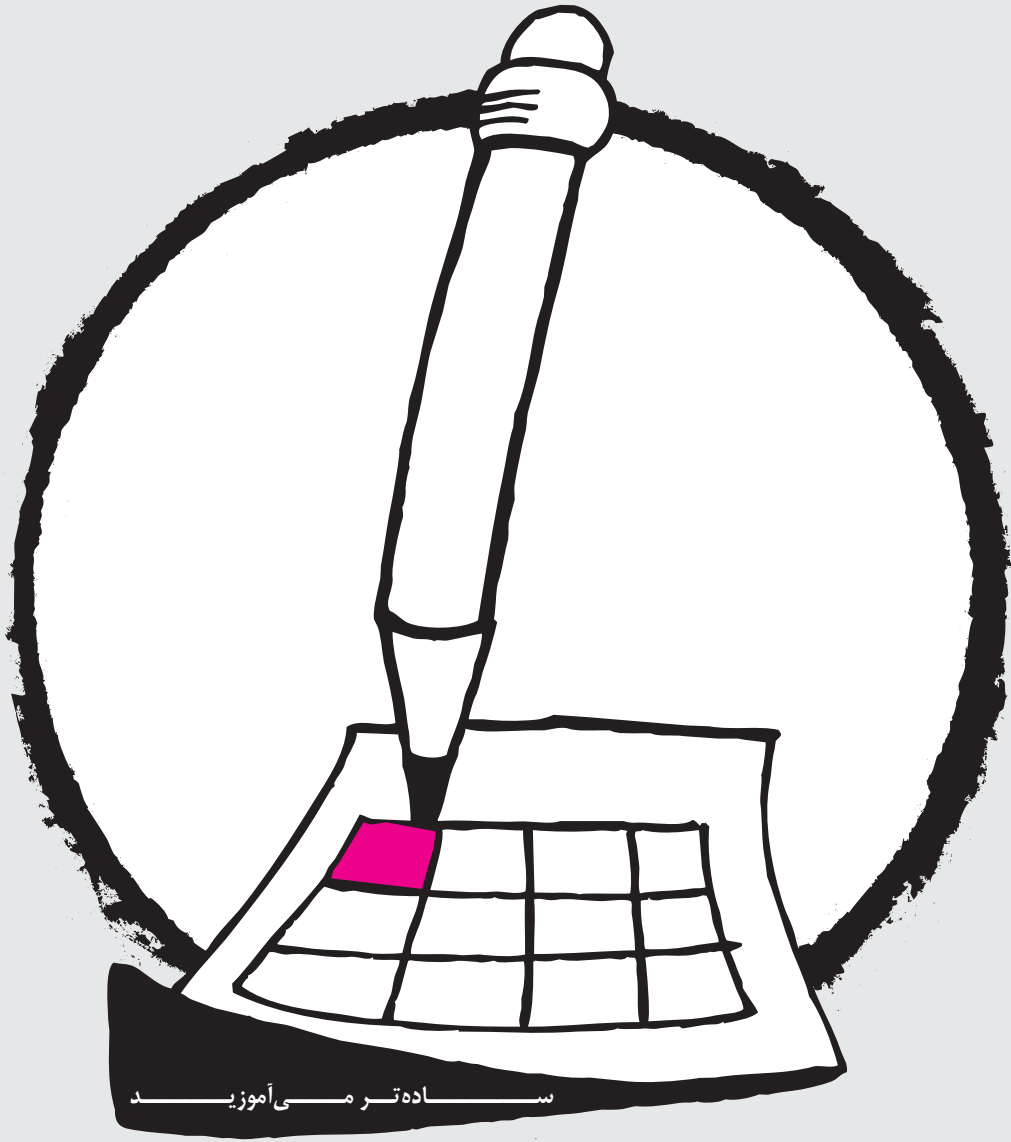
ادله اثبات در امور کیفری ۱۹۹

پاسخنامه پرسش‌های چهارگزینه‌ای ۲۰۵

ضمیمه

قانون جرائم رایانه‌ای مصوب ۱۳۸۸/۴/۱۰ ۲۵۱

منابع ۲۵۹

ساده‌ترین آموزشی

فصل اول

منابع حقوق جزا، تحولات تاریخی اندیشه‌های حقوق جزا

منابع

منابع صوری (اصلی) حقوق جزا عبارت است از:

الف) قانون

ب) آیین نامه

ج) معاهدات بین المللی

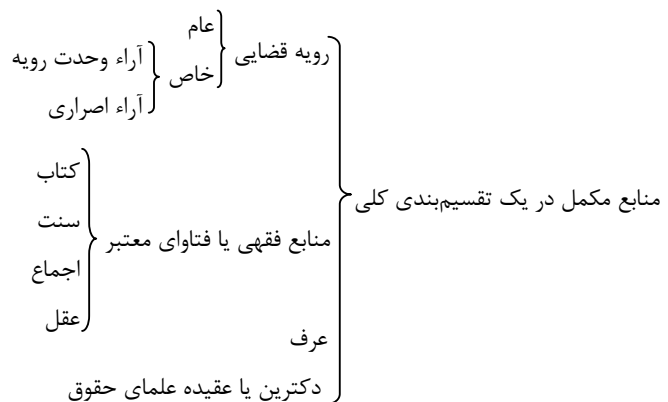
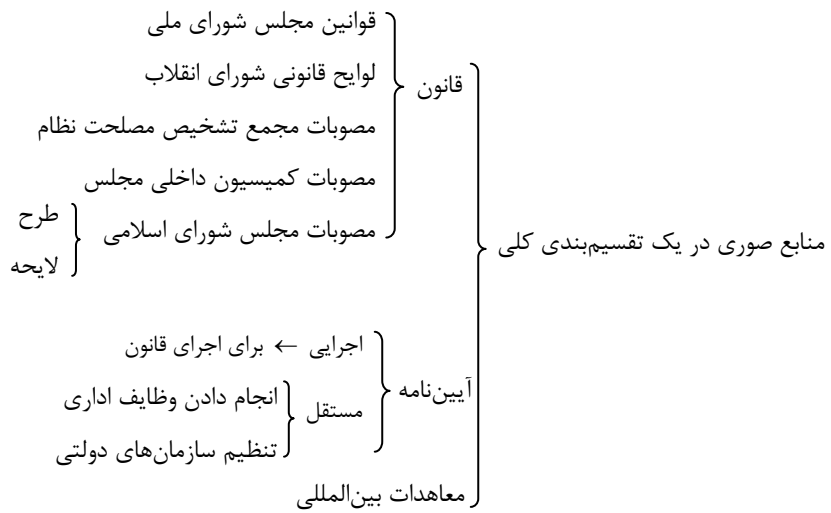
منابع مکمل حقوق کیفری را می توان به صورت زیر طبقه بندی نمود:

الف) رویه قضایی

ب) منابع فقهی یا فتاوی معتبر

ج) عرف

د) دکترین یا عقیده علمای حقوق

برخی از حقوقدانان، آراء وحدت رویه را جزو منابع اصلی حقوق می دانند.

تحولات تاریخی اندیشه‌های حقوق جزا

مکتب کلاسیک و نئوکلاسیک

- ❑ مکتب عدالت مطلق با پرچم‌داری افلاطون، ژوزف دومستر و امانوئل کانت بر پایه عدالت و اخلاق پایه‌گذاری شد.
- ❑ بزه از نظر کانت زیر پا گذاشتن دستورات اخلاقی است و کیفر رساندن برای اعاده‌ی نظم اخلاقی خدشه وارد شده، لازم است و معتقد است که بین میزان کیفر و بزه باید تناسب وجود داشته باشد. این عدالت‌خواهی کانت را به پذیرفتن قانون قصاص مجاب می‌کند.
- ❑ از نظر کانت عدالت و اخلاق ایجاب می‌کند که بزه‌کار کیفر ببیند. لذا اگر فایده‌ای برای جامعه از نظر مجازات متصور نباشد، اجرای آن به لحاظ تجاوز به حریم اخلاق و عدالت ضروری است.
- ❑ کانت فرض می‌کند در جزیره‌ای متروک جامعه‌ای وجود دارد که افراد آن به دلایلی می‌خواهند از یک‌دیگر جدا شوند و هریک به سویی از جهان سفر کنند. در میان جمع فردی محکوم به اعدام است. آیا باید نابود شود؟ گرچه فایده‌ای برای جامعه نیست، اما از نظر کانت، عدالت و اخلاق مؤید اجرای حکم است و این زمینه‌ای بود تا حکم قصاص را تأیید کند.
- ❑ وابستگان مکتب اصالت سودمندی یا فایده‌ی اجتماعی عبارتند از: بکاریا، بنتام و روسو.
- ❑ هدف مکتب اصالت سودمندی حمایت از منافع اجتماعی است.
- ❑ بنتام در کتاب خود به نام «نظریه کیفرها و پاداش‌ها» هدف از اجرای کیفر را پیش‌گیری از ارتکاب جرم می‌داند و معتقد است که بزه‌کار با احتساب فایده عمل خود و سود حاصل از آن و فارغ از کیفری که در انتظار اوست، خویشتن را به تبه‌کاری می‌آلاید.
- ❑ مفید بودن یا به بیان بهتر ضرورت کیفر از نظر بنتام حق کیفر رساندن را مشروع می‌سازد تا منفعت عمومی تضمین شود.
- ❑ رساله مشهور «جرایم و مجازات‌ها» از سزار بکاریا است. وی از پیروان فلسفه قرارداد اجتماعی است.
- ❑ در اندیشه‌های بکاریا، ضروری بودن مجازات به این معنی که در اعمال مجازات صرفاً قانونی بودن آن کافی نیست بلکه باید ضرورت‌های اجتماعی نیز رعایت شود، مورد توجه قرار گرفته است.
- ❑ اصول افکار بکاریا بر پایه‌ی توجه عمیق بر یقینی بودن و قاطعیت مجازات در جهت پیش‌گیری از جرم و فایده‌ی اجتماعی کیفر برای اعاده‌ی نظم اجتماعی، بنا شده است.
- ❑ بکاریا قانون‌گذاران را به حذف مجازات‌های شدید به خصوص کیفر اعدام در مورد جرایم عمدی مورد حمله قرار می‌دهد ولی در جرایم سیاسی به دلیل اهمیت آن اعمال این مجازات را پذیرفته است.
- ❑ بکاریا معتقد به لزوم محدود کردن اختیارات قضات در حین رسیدگی و صدور حکم است و بیان می‌کند که محاکمات بایستی با سرعت انجام شده و با عطف و مهربانی با مجرمان رفتار شود.
- ❑ با پیوند مواضع فلسفی عدالت مطلق و اصالت سودمندی، مکتب نئوکلاسیک پا به عرصه وجود گذاشت.
- ❑ کتاب «روح القوانين» اثر «منتسکیو» است.
- ❑ نمایندگان این مکتب «گیزو»، «رسی» و «اورتولان» می‌باشند.
- ❑ از نظر مکتب نئوکلاسیک، حق مجازات مشروعیت خود را از طبیعت انسانی و جامعه‌ای که انسان در آن زندگی می‌کند، می‌گیرد.
- ❑ از دیدگاه «اورتولان»، هر فعلی که مخالف مفهوم حق و صواب است و برای حفظ و یا رفاه جامعه دفع و سرکوب آن لازم باشد، جرم محسوب می‌شود و هدف اصلی کیفر، عبرت و اصلاح اخلاقی است برای برقراری نظم اجتماعی.
- ❑ اورتولان در نقش حد و مرز حق جامعه و عدالت انسانی معتقد است که «نه بیش از آن چه عدالت اقتضا می‌کند و نه بیش از آن اندازه که سودمند است. فراتر از این دو مرز حق کیفر جامعه متوقف می‌ماند.»
- ❑ اورتولان به عنوان یکی از پیشگامان این مکتب عبرت و اصلاح اخلاقی را از جمله اهداف اصلی مجازات‌ها به‌شمار می‌آورد.

مکتب تحقیقی

بنیان‌گذار این مکتب «لومبروزو» بود که کتاب «انسان جنایتکار» را به نگارش درآورد.

لومبروزو تحت تأثیر اندیشه تکامل و نتایجی که از پژوهش‌های خود درباره‌ی بزهکاران به دست می‌آورد به این نکته اعتراف می‌کند که بزهکاران با ویژگی‌های جسمانی مثل کوتاهی قد، پیشانی پس‌رفته و ... انسان‌هایی زاینده اشتباه توارث در طبیعتند. به عبارتی معتقد به بزهکار بالفطره یا جانی مادرزاد بود.

«انریکوفری» از دیگر پیروان این مکتب برخلاف لومبروزو، محیط را به عنوان یکی از عوامل زیستی پیدایی جرم تعیین می‌کرد. فری برای تأیید محیط فیزیکی، شرایط شهرها، محیط خانوادگی، اجتماعی و اقتصادی را بسیار مؤثر می‌دانست. او در کتاب خود به نام «جامعه‌شناسی کیفری» به تکذیب اراده آزاد انسان می‌پردازد.

از دیگر پیشگامان این مکتب که قانون «سازگاری اجتماعی» را در کتاب «جرم‌شناسی» خود ارائه داد، رافائل گاروفالو بود که بیش‌تر از سایرین حالت خطرناک را تشریح می‌کند و معتقد است که این حالت دارای دو مرحله مشخص (تباهی مؤثر) و (عدم قابلیت انطباق اجتماعی) است.

در مجموع می‌توان گفت عقاید مکتب تحقیقی بر دو پایه کلی استوار است:

الف) جبری بودن پدیده بزهکاری که بر این اساس، اراده آزاد را فاقد ارزش و اعتبار می‌داند و مجرم در اعمال خود آزاد نیست. او در اختیار عواملی است که وجود او را احاطه کرده‌اند. این عوامل به شخص بزهکار و جامعه وابسته هستند.

ب) عدم مسئولیت اخلاقی مجرم به این معنا که اراده مختاری وجود ندارد که بتواند مسئولیت‌ساز باشد و به همین دلیل بزهکار و مجازات مفاهیمی غیر قابل قبول هستند. اما مجرم‌ان دارای حالت خطرناک هستند و باید در مورد آن‌ها اقدامات تأمینی به کار رود.

نتایج مکتب تحقیقی عبارت است از:

الف) موفق به طبقه‌بندی مجرم‌ان شد که طبق این تقسیم‌بندی سه دسته از بزهکاران اصولاً خطرناکند که عبارتند از: بزهکاران بالفطره، دیوانه و به‌عادت و دو دسته کم‌تر خطرناکند که عبارتند از: مجرم‌ان اتفاقی و بزهکاران هیجانی.

ب) دفاع اجتماعی را به شکل تازه‌ای با اقدامات تأمینی مطرح کرد.

ج) با کوشش در جهت شناخت علل جرم راه تازه‌ای را برای شناخت بزهکار باز کرد که تا امروز ادامه دارد.

مکتب تحقیقی تفسیر قوانین با روش قیاس را به عنوان روش تفسیر مطرح نمود.

مکتب دفاع اجتماعی

«پرینس»، «وان هامل» و «فون لیست» از پیروان مکتب دفاع اجتماعی می‌باشند که انجمن بین‌المللی حقوق جزا را پایه‌گذاری کردند. از بنیان‌گذاران این مکتب «فیلیپو گراماتیکا» است.

فون لیست معتقد است، کیفری که دولت به اجرا می‌گذارد بر پایه ضرورت حفظ نظام حقوقی است بنابراین هدف عالی، غایت دولت است و برای کیفر هیچ غایت و غرضی غیر از این قائل نمی‌شود.

پرینس نخستین کسی بود که توانست نظریه دفاع اجتماعی را در قالب آموزه‌ای مستقل، مستدل و کامل بیان کند و معتقد بود بهترین معیار برای کیفر، محک خطری است که محل نظم عمومی است.

مکتب دفاع اجتماعی نوین توسط «مارک آنسل» پایه‌گذاری شد.

از دیدگاه گراماتیکا دفاع اجتماعی جز بهبود جامعه از طریق اجتماعی کردن بزهکاران هدف دیگری ندارد و آرمان حفظ و حراست جامعه تنها با چنین سیاستی ممکن است. از این‌رو پیشنهاد می‌کند حقوق دفاع اجتماعی جایگزین حقوق کیفری شود.

در نظام حقوقی دفاع اجتماعی، ارتکاب عمل ضد اجتماعی، پدیدآورنده‌ی حق کیفر برای جامعه نیست. بلکه منشأ تکالیفی برای دولت است که به موجب آن هر فردی حق دارد سازگاری خود را با دیگران از دولت بخواهد.

افراد تربیت‌نشده از جامعه باید دور نگه داشته شوند و منظور این است که دفاع جامعه بهتر تعیین شود.

در این نظام اصلاح فرد مورد توجه قرار گرفته است و مهم‌ترین وسیله برای اصلاح بزهکاران یا افراد ضد اجتماعی به تعبیر مکتب دفاع اجتماعی نوین، مجازات حبس است.

- دفاع اجتماعی نوین برخلاف مکتب تحقیقی در عین قبول مسئولیت اخلاقی برای بزهکار معتقد است که مجرم در ارتکاب جرم دست خوش عوامل گوناگون قرار گرفته و به عبارتی تا حدودی فاقد اراده لازم است. اما با این حال استحقاق مجازات را دارد.
- مکتب دفاع اجتماعی جدید هرگونه جبرگرایی مکتب تحصلی را مردود می‌داند و در میان حقوق فرد و جامعه تعادل ایجاد نموده و بازتاب این توازن را در نظام حقوقی که منشأ حق و تکلیف است، جست‌وجو می‌کند.
- مسئولیت فردی در مکتب دفاع اجتماعی جدید شالوده استواری را تشکیل می‌دهد و احساس فردی بزهکار و مسئولیت او را نادیده نمی‌گیرد.
- دفاع اجتماعی نوین بزهکاری را پدیده‌ای انسانی - اجتماعی می‌شمارد و برای تعیین رفتار مناسب در جهت تربیت مجرم علاوه بر پرونده‌ی کیفری، تشکیل پرونده‌ی شخصیت را نیز ضروری می‌داند.
- مکتب دفاع اجتماعی جدید زمینه‌ساز تأسیسی به نام قیومیت جزایی است تا بزهکاران را باز اجتماعی نموده و به جامعه بازگرداند.
- برای تکمیل کردن مطالعات خود در مورد مکاتب حقوق کیفری به کتاب حقوق جزای عمومی دکتر محمد علی اردبیلی مراجعه شود.

پرسش‌های چهارگزینه‌ای فصل اول

- ۱- قاضی در صدور حکم به کدام منبع نمی‌تواند استناد کند؟ (سراسری - ۸۳)
- ۱) عرف ۲) قانون ۳) آراء وحدت رویه ۴) معاهدات بین‌المللی
- ۲- قاضی دادگاه به استناد کدام یک از مستندات زیر می‌تواند عملی را جرم بشناسد و حکم محکومیت صادر کند؟ (آزار - ۷۵)
- ۱) آیین‌نامه ۲) فتاوی‌ی معتبر ۳) مصوبه هیئت دولت ۴) معاهده بین‌المللی
- ۳- کدام یک از این منابع را منابع مکمل حقوق کیفری نامیده‌اند؟ (آزار - ۸۲)
- ۱) قانون ۲) رویه‌ی قضایی (آراء وحدت رویه) ۳) معاهدات بین‌المللی ۴) آیین‌نامه‌ها
- ۴- درباره‌ی مجازات‌ها عبارت «نه بیش از آنچه که مفید است و نه بیش از آنچه عدالت اقتضا می‌کند.» شعار کدام یک از مکتب‌های حقوق کیفری ذیل است؟ (وکالت - ۸۰)
- ۱) اثباتیون ۲) عدالت مطلقه ۳) دفاع اجتماعی ۴) نئوکلاسیک
- ۵- این عقیده که: «محاکمات باید با سرعت انجام گیرد و رفتار با مجرم باید توأم با عطف و مهربانی باشد و مجازات اعدام در جرایم عمومی منسوخ گردد» توسط چه کسی مطرح شد؟ (وکالت - ۸۱)
- ۱) کانت ۲) بکاریا ۳) بنتام ۴) منتسکیو
- ۶- نظریه‌ی «نسبی بودن قوانین» به کدام دانشمند نسبت داده می‌شود؟ (سراسری - ۷۷)
- ۱) بنتام ۲) ژان ژاک روسو ۳) منتسکیو ۴) بکاریا
- ۷- به نظر کانت هدف از اجرای مجازات چیست؟ (سراسری - ۷۷)
- ۱) اجرای عدالت و اخلاق ۲) نفع جامعه ۳) نفع فرد ۴) نفع فرد و جامعه
- ۸- کدام نویسنده مجازات اعدام را در مورد مجرمین سیاسی رد نکرده است؟ (سراسری - ۷۸)
- ۱) فرانسواگیزو ۲) بکاریا ۳) کانت ۴) منتسکیو
- ۹- کدام مکتب بیش‌تر از مفاهیم اخلاق در جهت تبیین اندیشه‌های خود استفاده کرده است؟ (سراسری - ۷۸)
- ۱) تحقیقی ۲) عدالت مطلقه ۳) فایده‌ی اجتماعی ۴) نئوکلاسیک
- ۱۰- مؤلف «رساله‌ی جرائم و مجازات‌ها» کدام شخصیت علمی است؟ (سراسری - ۷۹)
- ۱) امانوئل کانت ۲) سزار بکاریا ۳) فیلیپو گراماتیکا ۴) مارک آنسل

۱۱. کدام دانشمند عقیده داشت که مجرم در ارتکاب جرم، سود و زیان خود را می‌سنجد و تابع اصل حسابگری است؟

(سراسری - ۷۹)

- ۱) آدولف پرنس ۲) امانوئل کانت ۳) ژرمی بنتام ۴) فیلیپو گراماتیکا

(سراسری - ۸۰)

۱۲. پیام جزیره‌ی متروک کانت چیست؟

- ۱) اصلاح مجرمین ۲) ارعاب عمومی ۳) اجرای عدالت نسبی ۴) اجرای عدالت مطلق

۱۳. این تعریف از جرم که: «هر فعلی که مخالف مفهوم حق و صواب است و برای حفظ و یا رفاه جامعه دفع و سرکوب آن لازم باشد.» از کیست؟

(سراسری - ۸۱)

- ۱) بکاریا ۲) اورتولان ۳) کانت ۴) بنتام

(سراسری - ۸۲)

۱۴. اصول زیربنایی مکتب کلاسیک حقوق جزا کدام است؟

- ۱) آزادی اراده و فائده‌ی اجتماعی مجازات ۲) آزادی اراده و مفید بودن مجازات
۳) آزادی نسبی اراده و فائده‌ی شخصی مجازات ۴) آزاد اراده و عادلانه بودن مجازات

(سراسری - ۸۲)

۱۵. قطعیت و حتمیت در اجرای مجازات از پیشنهادات کدام دانشمند بود؟

- ۱) منتسکیو ۲) بنتام ۳) بکاریا ۴) ژان ژاک روسو

(سراسری - ۸۲)

۱۶. اصل قانونی بودن جرم و مجازات اولین بار توسط کدام مکتب حقوقی مطرح شد؟

- ۱) مکتب کلاسیک ۲) مکتب دفاع اجتماعی
۳) مکتب فائده‌ی اجتماعی ۴) مکتب عدالت مطلق

۱۷. لزوم محدود کردن اختیارات قضات در حین رسیدگی و صدور حکم، مورد تأکید کدام دانشمند حقوق جزا بوده است؟

(سراسری - ۸۳)

- ۱) بنتام ۲) گراماتیکا ۳) مارک آنسل ۴) سزاربکاریا

۱۸. این عقیده که: «اگر قدرت قضاوت و قدرت قانون‌گذاری از یک‌دیگر تفکیک شوند، از آزادی نشانی نخواهد ماند.» متعلق به کدام‌یک از حقوقدانان و نویسندگان زیر است؟

(سراسری - ۸۵)

- ۱) بکاریا ۲) ژان ژاک روسو ۳) مونته‌سکیو ۴) ولتر

(سراسری - ۸۵)

۱۹. کدام دانشمند، عبرت و اصلاح اخلاقی را هدف اصلی مجازات‌ها به‌شمار می‌آورد؟

- ۱) اورتولان ۲) گیزو ۳) روسی ۴) فرانک

(سراسری - ۸۶)

۲۰. نظریات ژان ژاک روسو در حقوق براساس کدام فرضیه بنا شده است؟

- ۱) نیکو خصلتی بشر ۲) درنده خویی بشر ۳) سودجویی بشر ۴) عدالت‌خواهی بشر

(سراسری - ۸۶)

۲۱. کدام‌یک از محققان زیر عنوان کرده است که: «ضمانت اجرای جرم باید نامحدود باشد.»؟

- ۱) آنسل ۲) اورتولان ۳) پرنس ۴) گیزو

(سراسری - ۸۷)

۲۲. در کدام‌یک از مکاتب زیر جهت مجازات مجرم بر دو عامل اخلاق و عدالت بیشتر تکیه شده است؟

- ۱) عدالت مطلق ۲) عدالت ترمیمی ۳) دفاع اجتماعی جدید ۴) کلاسیک

۲۳. کدام‌یک از دانشمندان زیر در کتاب خود به نام «رساله‌ای در مورد مجازات‌ها و پاداش‌ها» به مفید بودن کیفر به شرط ضرورت آن اشاره می‌کند؟

(آزاد - ۷۵)

- ۱) بنتام ۲) بکاریا ۳) ژان ژاک روسو ۴) مویاردو وگلان

(آزاد - ۷۷)

۲۴. کدام‌یک از این دانشمندان به «کیفر طبیعی» افعال انسان معتقد بوده است؟

- ۱) ژرمی بنتام ۲) امانوئل کانت ۳) ژان ژاک روسو ۴) سزاربکاریا

۲۵. کدام یک از مکاتب زیر دفاع مشروع را از حقوق طبیعی افراد می‌دانند؟ (قضایوت - ۷۹)
- ① مکتب کلاسیک ② مکتب نئوکلاسیک ③ مکتب عدالت مطلقه ④ مکتب دفاع اجتماعی
۲۶. کدام یک از این فیلسوفان بر تایید حکم قصاص نظر داده است؟ (آزاد - ۸۱)
- ① امانوئل کانت ② ژرمی بنتام ③ ژان ژاک روسو ④ ژوزف دومستر
۲۷. کدام دانشمند عقیده داشت که در تعیین مجازات «نفع عمومی» باید ملاک قرار گیرد؟ (آزاد - ۸۲)
- ① کانت ② روسی ③ بنتام ④ دومستر
۲۸. از نظر این دانشمند، دو فاکتور «عدالت» و «اخلاق» است که ایجاب می‌کند بزهار کیفر شود. بنابراین حتی اگر در اجرای کیفر فایده‌ای هم متصور نباشد باز هم به جهت تجاوز به حریم اخلاق و عدالت اجرای آن ضرورت دارد. (ثبت - ۸۳)
- ① بکاریا ② کانت ③ بنتام ④ ژوزف دومستر
۲۹. شعار معروف «نه بیش از آن چه که عدالت اقتضاء می‌کند و نه بیش از آن اندازه که فایده دارد» مربوط به کدام مکتب حقوق کیفری است؟ (مشاوران - ۸۴)
- ① مکتب نئوکلاسیک ② مکتب عدالت مطلق ③ مکتب فایده‌ی اجتماعی ④ مکتب اصالت عمل
۳۰. تأکید بر این که «مجازات نباید بیشتر از حدی باشد که مفید و عادلانه است» متعلق به چه مکتبی است؟ (آزاد - ۸۸)
- ① فایده اجتماعی ② عدالت مطلق ③ کلاسیک ④ عدالت ترمیمی
۳۱. کتاب «افق‌های جدید حقوق و آیین دادرسی کیفری» توسط کدام یک از حقوق‌دانان زیر نوشته شده است؟ (وکالت - ۸۲)
- ① آدولف پرینس ② رافائل گاروفالو ③ آنریکوفری ④ سزار بکاریا
۳۲. اصطلاح «حالت خطرناک» در باب مسئولیت کیفری از ابداعات کدام مکتب است؟ (سراسری - ۷۵)
- ① تحقیقی ② دفاع اجتماعی ③ عدالت مطلق ④ کلاسیک
۳۳. کدام مکتب فلسفی مرتکب جرم را فاقد مسئولیت کیفری می‌داند؟ (سراسری - ۷۶)
- ① دفاع اجتماعی جدید ② تحقیقی ③ کلاسیک ④ فایده‌ی اجتماعی
۳۴. کدام دانشمند معتقد بود، جانپان از روی علایم ظاهری و خصوصیات جسمانی قابل شناخت هستند؟ (سراسری - ۷۶)
- ① لمبروزو ② آنریکوفری ③ گاروفالو ④ مارک آنسل
۳۵. رعایت اصل «ترتیب معلول بر علت» در خصوص نفی مسئولیت اخلاقی مجرمین، در کدام مکتب کیفری مطرح شده است؟ (سراسری - ۷۹)
- ① تحقیقی ② دفاع اجتماعی نوین ③ عدالت مطلق ④ نئوکلاسیک
۳۶. تئوری جانی مادرزادی که بیانگر ارائه علائم جسمانی خاص و طرد برخی مجرمین است از سوی کدام یک از دانشمندان ذیل مطرح شده است؟ (سراسری - ۸۰)
- ① آنریکوفری ② اگوست کنت ③ گاروفالو ④ لومبروزو
۳۷. پیشنهاد جانشین نمودن اقدامات تأمینی به جای مجازات‌ها توسط کدام یک از مکاتب حقوق جزا ارائه شده است؟ (سراسری - ۸۰)
- ① تحقیقی ② دفاع اجتماعی نوین ③ کلاسیک ④ نئوکلاسیک
۳۸. با تئوری مکتب تحقیقی، کدام یک از مفاهیم حقوق کیفری متحول گردید؟ (سراسری - ۸۲)
- ① با حفظ مسئولیت اخلاقی مجرمین مجازات به اقدامات تأمینی متحول شد.
 ② مسئولیت کیفری و مجازات به مسئولیت اجتماعی و اقدامات تأمینی تغییر یافت.
 ③ با حفظ مسئولیت اخلاقی مجرمین، مسئولیت کیفری به مدنی متحول شد.
 ④ با حفظ مسئولیت اخلاقی مجرمین به‌طور کلی برخورد قهرآمیز با مجرم انکار شد.

۳۹. این انتقاد که: «فرض فقدان اراده آزاد در همه‌ی موارد مردود است» به کدام یک از مکاتب زیر وارد شده است؟ (سراسری - ۸۲)

۱) کلاسیک ۲) تحقیقی ۳) دفاع اجتماعی ۴) اصالت عمل کیفری

۴۰. کدام یک از مکاتب حقوق جزا با اصل قانونی بودن جرائم و مجازات‌ها مخالف است؟ (سراسری - ۸۳)

۱) مکتب تحقیقی یا اثباتی ۲) مکتب نئوکلاسیک ۳) مکتب عدالت مطلق ۴) مکتب دفاع اجتماعی

۴۱. پیش‌بینی حالت خطرناک در قانون اقدامات تأمینی و تربیتی مصوب ۱۳۳۹ در نظام حقوق ایران برگرفته از نظریات چه کسانی است؟ (سراسری - ۸۵)

۱) بنتام، روسو و بکاریا ۲) سالی و پرنس ۳) گراماتیکا و آنسل ۴) لمبرزو، فری و گاروفالو

۴۲. بنیانگذاران مکتب تحقیقی حقوق جزا چه کسانی هستند؟ (سراسری - ۸۶)

۱) رسی - جرمی بنتام - پرنس ۲) انریکوفری - مارک آنسل - ارتولان ۳) لمبروزو - انریکوفری - گاروفالو ۴) لمبروزو - ژان ژاک روسو - گراماتیکا

۴۳. اصطلاح «حالت خطرناک» از ابداعات کدام یک از مکاتب کیفری است؟ (سراسری - ۸۶)

۱) مکتب دفاع اجتماعی ۲) مکتب اصالت عمل ۳) مکتب عدالت مطلق ۴) مکتب تحقیقی حقوق جزا

۴۴. این انتقاد که «تعمیم فقدان آزاد نسبت به همه‌ی بزهکاران نمی‌تواند قابل قبول باشد و مردود است» بر کدام یک از مکاتب زیر وارد شده است؟ (سراسری - ۸۸)

۱) تحقیقی ۲) عدالت مطلق ۳) عدالت ترمیمی ۴) دفاع اجتماعی

۴۵. چه کسی اصطلاح اقدامات تأمینی را برای اولین بار به کار برده است؟ (سراسری - ۸۸)

۱) انریکوفری ۲) کارل استوس ۳) رافائل گاروفالو ۴) چزاره لومبروزو

۴۶. تفسیر از طریق قیاس به وسیله‌ی کدام یک از مکاتب زیر عنوان شد؟ (آزاد - ۷۵)

۱) مکتب اصالت عمل کیفری ۲) مکتب تحقیقی ۳) مکتب دفاع اجتماعی جدید ۴) مکتب نئوکلاسیک

۴۷. مفهوم «حالت خطرناک» بزهکاران از ابداعات کدام یک از این مکاتب‌هاست؟ (آزاد - ۷۷)

۱) اصالت تحصیل ۲) اصالت فایده‌ی اجتماعی ۳) دفاع اجتماعی جدید ۴) عدالت مطلق

۴۸. کدام یک از متفکران علوم جنایی مبانی حق کیفر جامعه را با عنوان «قانون سازگاری اجتماعی» تحلیل و بررسی کرده است؟ (آزاد - ۷۸)

۱) ژرمی بنتام ۲) رافائل گاروفالو ۳) گابریل تارد ۴) فیلیپو گراماتیکا

۴۹. کدام یک از مکاتب زیر معتقد به عدم مسئولیت اخلاقی بزهکار است؟ (ثابت - ۷۸)

۱) مکتب تحقیقی ۲) مکتب کلاسیک ۳) مکتب دفاع اجتماعی جدید ۴) مکتب فایده‌ی اجتماعی

۵۰. قانون «سازگاری اجتماعی» منسوب به کیست؟ (آزاد - ۷۹)

۱) رافائل گاروفالو ۲) ژرمی بنتام ۳) مارک آنسل ۴) امانوئل کانت

۵۱. کدام یک از مکاتب زیر به نفی آزادی اراده و مسئولیت بزهکار عقیده داشتند؟ (آزاد - ۷۹)

۱) اصالت نفع ۲) دفاع اجتماعی جدید ۳) اصالت عمل ۴) اصالت تحصیل

۵۲. تئوری جانی بالفطره از کدام مکتب است؟ (قضاوت - ۷۹)

۱) نئوکلاسیک ۲) دفاع اجتماعی ۳) عدالت مطلقه ۴) اثباتی

۵۳. کدام یک از مکاتب زیر را می‌توان بنیان‌گذار اقدامات تأمینی نام برد؟ (آزاد - ۸۳)

۱) دفاع اجتماعی جدید ۲) اثباتی ۳) نفی حقوق کیفری ۴) نئوکلاسیک

۵۴ کدام یک از مکاتب زیر در عین قبول مسئولیت اخلاقی بزهکار و این که مجرم در ارتکاب جرم دست خوش عوامل گوناگون و هم چنین فاقد اراده لازم است او را مستحق مجازات می داند؟

(وکالت - ۸۲)

- ① نئو کلاسیک ② تحقیقی ③ واکنش اجتماعی ④ دفاع اجتماعی

۵۵ کدام یک از مکاتب زیر در عین قبول مسئولیت اخلاقی بزهکار و این که مجرم در ارتکاب جرم دست خوش عوامل گوناگون و هم چنین فاقد اراده لازم است او را مستحق مجازات می داند؟

(وکالت - ۸۲)

- ① نئو کلاسیک ② تحقیقی ③ واکنش اجتماعی ④ دفاع اجتماعی

۵۶ تأسیس حقوقی قیومیت جزایی مبنی بر دوباره اجتماعی کردن بزهکاران حرفه‌ای از مصادیق کدام مکتب در حقوق جزا است؟ (سراسری - ۷۵)

- ① تحقیقی اثباتی ② دفاع اجتماعی جدید ③ نئو کلاسیک ④ کلاسیک

۵۷ کدام دانشمند ضمن رد مفاهیم حقوق جزا به مفاهیم اجتماعی تکیه می نمود؟

(سراسری - ۷۷)

- ① بنتام ② لمبروزو ③ گراماتیکا ④ مارک آنسل

۵۸ کتاب «اصول دفاع اجتماعی» از کیست و نظریه‌ی نویسنده آن به طور مختصر چیست؟

(سراسری - ۷۹)

- ① آدلف پرینس و معتقد است که توجه به جبری یا اختیاری بودن در بزهکاری گمراه کننده است.
 ② سزار لمبروزو معتقد به فطری و مادرزادی و جبری بودن جرم و بزهکاری است.
 ③ فیلیپو گراماتیکا و به طور کلی منکر حقوق کیفری و مفاهیم جرم و مجرم و مسئولیت است.
 ④ مارک آنسل قائل به حفظ حقوق کیفری و آموزه‌های دفاع اجتماعی است.

۵۹ در مکتب دفاع اجتماعی که بر تأکید می‌ورزد مهم ترین وسیله برای اصلاح بزهکاران محسوب می‌گردد. (سراسری - ۸۲)

- ① اصلاح بزهکار - اقدامات تأمینی ② دفاع از جامعه - قیومیت جزایی
 ③ فردی کردن مجازات‌ها - مجازات حبس ④ اصل شخصی بودن - توجه به پرونده‌ی شخصیت

۶۰ قیومیت جزایی به معنی بوده است.

(سراسری - ۸۳)

- ① مجازات متحد برای مرتکبین جرایم متعدد ② دوباره اجتماعی کردن بزهکاران حرفه‌ای
 ③ مسئول بودن والدین در مقابل جرایم اطفال خود ④ تحت نظر قرار دادن مجرمین دارای حالت خطرناک

۶۱ قیومیت جزایی به معنی بوده است.

(سراسری - ۸۴)

- ① مجازات متحد برای مرتکبین جرایم متعدد ② دوباره اجتماعی کردن بزهکاران حرفه‌ای
 ③ مسئول بودن والدین در مقابل جرایم اطفال خود ④ تحت نظر قرار دادن مجرمین دارای حالت خطرناک

۶۲ جدیدترین تحول در عرصه‌ی مکاتب دفاع اجتماعی در کدام یک از موارد زیر دارد؟

(سراسری - ۸۸)

- ① اصلاح فرد ② عدالت ترمیمی ③ مبارزه با ضد اجتماع ④ استقرار قوانین جزایی

۶۳ کدام یک از مکتب‌های حقوقی کیفری هیچ غایتی برای مجازات‌ها قائل نشده است؟

(آزار - ۷۵)

- ① عدالت مطلق ② اصالت نفع ③ اصالت عمل ④ دفاع اجتماعی جدید

۶۴ کدام یک از علمای حقوق کیفری حق مجازات جامعه را انکار کرده و برای بزهکاران حق اجتماعی شدن در برابر آن شناخته است؟

(آزار - ۷۵)

- ① مارک آنسل ② آدولف پرینس ③ فیلیپو گراماتیکا ④ سزار بکاریا

۶۵ کدام یک از دانشمندان عقیده داشته است ارتکاب جرم پدیدآورنده‌ی حق مجازات برای جامعه نیست، بلکه منشأ تکالیفی برای دولت است که به موجب آن هر فرد حق دارد سازگاری خود را با دیگران از دولت بخواهد؟

(آزار - ۸۰)

- ① آدولف پرینس ② فیلیپو گراماتیکا ③ مارک آنسل ④ سزار بکاریا

۶۶ کدام دانشمند عقیده داشت که ارتکاب جرم پدیدآورنده‌ی حق کیفر برای جامعه نیست، بلکه منشأ تکلیف برای دولت است؟

(آزار - ۸۳)

- ① مارک آنسل ② فیلیپو گراماتیکا ③ انریکو فری ④ آدولف پرینس

۶۷. کدام دانشمند عقیده داشت که ارتکاب جرم پدید آورنده‌ی حق کیفر برای جامعه نیست، بلکه منشأ تکلیف برای دولت است؟ (آزار - ۸۳)

۱) مارک آنسل ۲) فیلیپو گراماتیکا ۳) انریکو فری ۴) آدولف پرینس

۶۸. کدام یک از مکاتب زیر «تهدید جمعی» را مبنای دفاع اجتماعی می‌دانند؟ (آزار - ۸۸)

۱) اثباتی انتقادی ۲) اصالت عمل کیفری ۳) دفاع اجتماعی ترکیبی ۴) تحقیقی

۶۹. ماده ۱۱ قانون مجازات اسلامی می‌گوید: «در مقررات و نظامات دولتی، مجازات و اقدامات تأمینی و تربیتی باید به موجب قانونی باشد که قبل از وقوع جرم مقرر شده باشد و هیچ فعل یا ترک فعلی را نمی‌توان به‌عنوان جرم به موجب قانون متاخر مجاز نمود...» منظور قانون‌گذار از «مقررات و نظامات دولتی» چیست؟ (وکالت - ۸۶)

۱) قوانین مربوط به تخلفات قانونی ۲) قوانین مربوط به تعزیرات حکومتی
۳) مجازات بازدارنده ۴) کلیه قوانین کیفری غیر از مقررات مربوط به حدود و قصاص و دیات

۷۰. تشکیل پرونده شخصیت به ضمیمه پرونده قضایی از دستاوردهای کدام یک از مکاتب کیفری است؟ (سراسری - ۹۱)

۱) دفاعی اجتماعی ۲) نئو کلاسیک
۳) تحقیقی یا اثباتی ۴) دفاع اجتماعی جدید (یا نوین)

۷۱. ماده ۶۰۷ قانون مجازات اسلامی که «نمرد نسبت به ماموران دولت» را جرم‌انگاری کرده است، بیانگر تعامل حقوق کیفری با کدام شعبه حقوق است؟ (سراسری - ۹۱)

۱) بین‌المللی ۲) اداری ۳) اساسی ۴) خصوصی

۷۲. الغاء نظام کیفری و ابزارهای متعارف آن (از جمله جرم‌انگاری و کیفرگذاری) و پیشنهاد ابزارهای اجتماعی به جای آنها توسط کدام دانشمند صورت پذیرفت؟ (سراسری - ۹۲)

۱) گراماتیکا ۲) کانت ۳) گاروفالو ۴) مارک آنسل

۷۳. تمثیل «جزیره متروک» توسط چه کسی، در کدام یک از مکاتب کیفری و برای چه موضوعی طرح شده است؟ (سراسری - ۹۳)

۱) کانت، مکتب عدالت مطلق، ثابت و لایتغیر بودن خاصیت سزادهندگی و اربابی کیفرها
۲) گاروفالو، مکتب فایده‌گرا، تبعید مجرمین خطرناک
۳) لمبروزو، مکتب تحقیقی، طرد بزهکاران مادرزاد
۴) ژوزف دومستر، مکتب اخلاق‌گرایی کیفری، ثابت بودن کیفرها

۷۴. کدام یک از مکاتب حقوق کیفری برای نخستین بار «شخصیت بزه‌کار» را به‌طور جدی مورد توجه و مطالعه قرار داد؟ (سراسری - ۹۳)

۱) مکتب نئوکلاسیک ۲) مکتب تحقیقی (اثباتی)
۳) مکتب فایده اجتماعی ۴) مکتب دفاع اجتماعی نوین

۷۵. کدام اندیشمند با دادن اختیار تفسیر قوانین کیفری به قضات، به شدت مخالف بود؟ (سراسری - ۹۴)

۱) گاروفالو ۲) فری ۳) بکاریا ۴) آنسل

فصل دوم

جایگاه جرم جزایی

- ❑ هر فعل یا ترک فعلی که در قانون برای آن مجازات تعیین شده باشد، جرم محسوب می‌شود. قانون‌گذار در وضع قوانین، احکام عالی اخلاقی را فرا راه خود قرار داده و ناگزیر است در وضع قواعد کیفری، به بهای اجتناب از واکنش اجتماعی، به صورت مداوم آداب و رسوم و شیوه مناسبات جمعی و عقاید مردم را مدنظر قرار دهد. این جرایم که در هر زمان و مستقل از هر جامعه و در هر زمان نکوهش شده‌اند، جرایم طبیعی نام دارند. مانند قتل و سرقت.
- ❑ جرایمی که قانون‌گذار بنا به مصلحت و یا ضرورت اجتماعی مقرر می‌دارد، جرایم ساختگی یا قراردادی هستند. تعداد این جرایم حسب نیازهای جامعه و پیچیدگی‌های روابط اجتماعی افراد با یکدیگر و به اقتضای سیاست اداره‌ی جامعه مرتباً در حال تغییر است. مانند قانون تأمین اجتماعی.
- ❑ امیل دورکیم جرم را «فعلی که حالات قوی و مشخص وجدان جمعی را مورد تعرض قرار می‌دهد» تعریف کرده است.
- ❑ جرایم در زمان‌ها و دوره‌های تاریخی مختلف تقسیم‌بندی‌های مختلفی داشته‌اند مثلاً در زمان ساسانیان طبق کتاب تنسیر جرایم به چهار طبقه تقسیم می‌شود.
- ❑ سیاست کیفری به مجموعه تدابیر و روش‌هایی اطلاق می‌شود که پیش‌گیری از جرم می‌کنند و به درمان مجرمیت می‌پردازند.
- ❑ در سیاست جنایی استفاده از مجازات برای اصلاح بزهکاران بعدی تربیتی به مجازات‌ها بخشیده است.
- ❑ در قرآن کریم برای گناه، نام‌های مختلف از قبیل سوء و سینه و معصیت و خطیئه و اثم و فحشاء و ذنب و جناح آمده است که در مفاهیم با هم اختلاف دارند.
- ❑ جرم مترادف ذنب است و اعمالی که از دیدگاه قرآن جرم تلقی شده است عبارتند از: تکذیب، استکبار، نفاق، افترا به دروغ.
- ❑ جرم جزائی در معنی عام کلمه‌ی رفتار پیش‌بینی شده توسط قانون و مقید به ضمانت اجرای جزائی است. جرم مدنی شامل فعلی است که موجب ورود خسارت به دیگری شود و عامل آن را ملزم به استرداد مال یا رفع خسارت می‌نماید.
- ❑ از حیث عنصر قانونی، جرم کیفری بنا به اصل قانونی بودن جرایم، فعل خاصی است که در قانون تصریح شده است. حال آن که جرم مدنی هر نوع فعل زیان‌آوری است که مبتنی بر تقصیر باشد، اگرچه موضوع نص خاصی قرار نگرفته باشد.
- ❑ از حیث عنصر مادی، جرم کیفری ممکن است مستقل از زیان و خسارت مادی تحقق یابد ولی جرم مدنی همواره با فرض وجود ضرر قابل تصور است.
- ❑ از حیث عنصر روانی، ارتکاب پاره‌ای از جرایم کیفری خصوصاً جرایم عمدی بر پایه‌ی نوعی سوءنیت نهفته است. در حالی که در تحقق جرم مدنی اراده مجرمانه شرط نیست.
- ❑ از حیث ضمانت اجرا، ضمانت اجرای جرم کیفری، مجازاتی است که مستقیماً متوجه فاعل آن است. ولی ضمانت اجرای جرم مدنی متوجه اموال زیان‌زننده می‌شود.
- ❑ تخلف انتظامی عبارت است از: نقض مقررات صنفی یا گروهی که اشخاص به تبع عضویت در گروه آن را پذیرفته‌اند.
- ❑ موارد تقصیر کیفری به‌طور حصری در قانون پیش‌بینی شده ولی تقصیر انتظامی، ممکن است از فعلی ناشی شود که بدون تردید مغایر منافع مشترک گروهی است ولی منع آن در مقررات انتظامی تصریح نشده باشد، بلکه برخلاف شئون و حیثیت شغلی باشد.
- ❑ از لحاظ ضمانت اجرا، جرم کیفری مستوجب مجازات‌هایی است که در قوانین جزایی پیش‌بینی شده و به حکم دادگاه‌های کیفری به اجرا درمی‌آید. ولی مجازات نقض مقررات انتظامی، تصمیماتی است که مراجع رسیدگی به تخلفات این گروه‌ها اتخاذ می‌کنند.

پرسش‌های چهارگزینه‌ای فصل دوم

(سراسری - ۷۵)

۷۶. هر فعل یا ترک فعلی، جرم شمرده می‌شود که

- ۱) در قانون برای آن مجازات و اقدامات تأمینی تعیین شده است.
- ۲) فقه جزائی آن را جرم بداند.
- ۳) در قانون برای آن مجازات تعیین شده باشد.
- ۴) مغایر با موازین شرع باشد جرم محسوب می‌شود.

(سراسری - ۷۶)

۷۷. در قانون مجازات اسلامی جرم عبارت است از رفتاری که

- ۱) در شرع گناه محسوب شود.
- ۲) در قانون برای آن مجازات تعیین شده است.
- ۳) در قانون برای آن مجازات و اقدامات تأمینی و تربیتی تعیین شده است.
- ۴) قاضی براساس متون فقهی و فتاوی مشهور گناه تشخیص می‌دهد.

(سراسری - ۸۰)

۷۸. از جمله موارد افتراق جرم جزایی و جرم مدنی (شبه جرم)، این است که:

- ۱) اولی برخلاف دومی لزوماً در متون قانونی پیش‌بینی می‌شود.
- ۲) اولی برخلاف دومی همواره باید موجب خسارت به غیر شود.
- ۳) دومی برخلاف اولی همواره باید با فعل مثبت مادی تحقق یابد.
- ۴) دومی برخلاف اولی بدون وقوع خسارت به غیر محقق می‌شود.

۷۹. الف) به (ب) که تحت پیگرد قانونی فرار دارد، برای قرار کمک می‌نماید متعاقباً بی‌گناهی (ب) به موجب حکم قطعی

(سراسری - ۸۳)

دادگاه ثابت می‌شود عمل الف).

- ۱) جرم نیست.
- ۲) جرم تام است.
- ۳) شروع به جرم تلقی می‌شود و از تخفیف قانونی برخوردار می‌شود.
- ۴) جرم تام است ولی مرتکب از تخفیف قانونی برخوردار می‌شود.

(سراسری - ۸۷)

۸۰. آخرین مهلت مجلس به قوه قضاییه برای تمدید قانون مجازات اسلامی بوده است.

- ۱) شش ماه ۲) یک سال ۳) دو سال ۴) سه سال

(آزار - ۷۵)

۸۱. در زمان ساسانیان طبق مدارک موجود و به خصوص نامه «تفسیر» جرایم به تقسیم می‌شدند.

- ۱) دو طبقه ۲) چهار طبقه ۳) سه طبقه ۴) پنج طبقه

(قضاوت - ۷۷)

۸۲. اگر قانون عملی را جرم نداند

- ۱) قاضی باید حکم براءت متهم را صادر کند.
- ۲) با استناد به روح و مفاد قوانین موضوعه حکم قضیه را صادر کند.
- ۳) با تفسیر موسع قانون عمل ارتكابی را کیفر دهد.
- ۴) با مراجعه به منابع معتبر فقهی و فتاوی معتبر حکم قضیه را بیابد.

(قضاوت - ۷۷)

۸۳. براساس مقررات فعلی کدام‌یک از موارد زیر جرم محسوب می‌شود؟

- ۱) ارتکاب عمل در نتیجه‌ی تحریک مجنی‌علیه ۲) ارتکاب عمل در مقام دفاع مشروع
- ۳) ارتکاب عمل در برای اجرای دفاع قانون اهم ۴) هیچ‌کدام

(تفصیلات - ۷۷)

۸۴. جرایم قراردادی جرائمی هستند که

- ۱) ضرورت‌های ناشی از قراردادهای خصوصی آن‌ها را ایجاد کرده است.
- ۲) مصالح و ضرورت‌های اجتماعی قانون‌گذار را به جرم شناختن آن‌ها وادار کرده است.
- ۳) به علت نقض قرارداد به وجود می‌آیند.
- ۴) هیچ‌کدام

(تفصیلات - ۷۷)

۸۵. سیاست کیفری یعنی

- ۱) مجموعه تدابیر و روش‌هایی که مجرم را از جامعه طرد می‌کند.
- ۲) مجموعه روش‌هایی که براساس آن جرایم طبقه‌بندی می‌شوند.
- ۳) مجموعه تدابیر و روش‌هایی که از وقوع جرم پیش‌گیری کرده و به درمان و اصلاح مجرمین می‌پردازد.
- ۴) مجموعه تدابیر و روش‌هایی است که دولت را در سرکوبی بزهکاران کمک می‌کند.

(آزار - ۸۰)

۸۶. سیاست جنایی یعنی:

- ۱) مجموعه‌ی تدابیری سرکوبنده به منظور طرد بزهکاران.
- ۲) سیاست دولت در مقابل جرم.
- ۳) مجموعه‌ی تدابیر و شیوه‌های پیش‌گیری به منظور اصلاح و تربیت مجرمان.
- ۴) سیاست دولت در حذف و طرد بزهکاران به منظور تقویت دفاع اجتماعی.

(مشاوران - ۸۰)

۸۷. هر فعل یا ترک فعل در صورتی جرم است که

- ۱) قانون برای آن مجازات و اقدامات تأمینی تعیین کرده باشد.
- ۲) قانون برای آن اقدامات تربیتی تعیین کرده باشد.
- ۳) قانوناً دارای مجازات باشد.
- ۴) انجام و ترک آن به موجب قانون منع شده باشد.

(آزار - ۸۲)

۸۸. کدام‌یک از اعمال در قرآن کریم جرم محسوب می‌شود؟

- ۱) استکبار ۲) شهادت دروغ ۳) فساد ۴) تدلیس

(آزار - ۸۲)

۸۹. تعریف جرم به: «فعلی که حالات قوی و مشخص وجدان جمعی را مورد تعرض قرار دهد» از کیست؟

- ۱) بکاریا ۲) گراماتیکا ۳) دورکیم ۴) آنسل

(آزار - ۸۸)

۹۰. کدام‌یک از گزینه‌های زیر در مورد تعریف جرم از نظر قانونی صحیح نیست؟

- ۱) فعل یا ترک فعل قابل اقدامات تأمینی ۲) فعل یا ترک قابل مجازات و اقدامات تأمینی
- ۳) فعل قابل مجازات ۴) همه موارد